

ПРОЄКТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням вченої ради

Кам'янець-Подільського національного
університету імені Івана Огієнка

26 березня 2026 р. протокол №3

Голова вченої ради

_____ Наталія БАХМАТ

Освітньо-професійна програма

вводиться в дію з 01 вересня 2026 р.

(наказ в.о. ректора

від _____ 2026 р. № _____ -ОД)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ПРАВОЗНАВСТВО)»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметна спеціальність А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
галузі знань А Освіта

Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти (Історія та
громадянська освіта)

Професійна кваліфікація: Вчитель-бакалавр історії,
громадянської освіти та правознавства

Кам'янець-Подільський, 2026 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
змін до освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Історія та правознавство)»

1. Рада з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти К-ПНУ:

протокол № _____ від _____ 2026 р.

Голова Ради з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти К-ПНУ

_____ Анатолій ГЛУШКОВЕЦЬКИЙ

2. Проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків

_____ Геннадій БЕСАРАБЧУК

3. Керівник навчально-методичного відділу _____ Наталія ГУДИМА

4. Вчена рада історичного факультету

протокол № 2 від 19 січня 2026 р.

Заступник голови вченої ради

_____ Тетяна СУЛЯТИЦЬКА

5. Рада з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти історичного факультету

протокол № 1 від 19 січня 2026 р.

Голова ради з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти історичного факультету

_____ Анатолій ФІЛІНЮК

6. В. о. декана історичного факультету

В. о. декана історичного факультету

_____ Вадим МАРКІТАНТОВ

7. Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

протокол №1 від 16 січня 2026 р.

Завідувач кафедри

_____ Олександр ФЕДЬКОВ

Розробники:

Гарант освітньо-професійної програми

Володимир АДАМОВСЬКИЙ – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

Члени робочої групи:

1. Олександр КОМАРНИЦЬКИЙ – доктор історичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри історії України _____

2. Анна СЕМЕНЮК-ПРИБАТЕНЬ – кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін _____

3. Сергій ТКАЧ – директор Комунального закладу загальної середньої освіти «Ліцей №6 імені Назара Макаренка Хмельницької міської ради» _____

4. Аліна МЕЛЬНИК – здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія та правознавство)» _____

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму оновлено робочою групою у складі:

- 1. Володимир АДАМОВСЬКИЙ** – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін – гарант освітньої програми.
- 2. Олександр КОМАРНІЦЬКИЙ** – доктор історичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри історії України.
- 3. Анна СЕМЕНЮК-ПРИБАТЕНЬ** – кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін.
- 4. Сергій ТКАЧ** – директор Комунального закладу загальної середньої освіти «Ліцей №6 імені Назара Макаренка Хмельницької міської ради».
- 5. Аліна МЕЛЬНИК** – здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія та правознавство)».

Освітньо-професійну програму оновлено на основі змін, внесених до Закону України «Про вищу освіту» від 23 квітня 2024 р. за №3642-ІХ, «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» (постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021), професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225, листа Міністерства освіти і науки України «Про запровадження базової військової підготовки здобувачів освіти» від 14.03.2025 р. No1/4893-25, «Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція)», моніторингу освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія та правознавство)».

Рецензії-відгуки зовнішній стейкхолдерів:

- 1. Інна ІСАКОВА** – начальник управління освіти, молоді та спорту Дунаєвецької міської ради, кандидат історичних наук.
- 2. Борис ТКАЧУК** – директор Кам'янець-Подільського ліцею №17 Кам'янець-Подільської міської ради Хмельницької області

ЗМІНИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Відповідно до наказу в.о. ректора «Про оновлення освітніх програм і навчальних планів» від 11.11.2025 р. №188-ОД, з урахуванням результатів моніторингу освітньої програми внесено такі зміни:

- внесено зміни, спрямовані на уточнення мети освітньо-професійної програми, теоретичного змісту предметної області та основного фокусу підготовки здобувачів вищої освіти до професійної діяльності.

1. Профіль освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Історія та правознавство)»
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметною спеціальністю А4.03 Середня освіта (Історія та
громадянська освіта)

1 - Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Історичний факультет. Кафедра архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр. Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти (Історія та громадянська освіта). Професійна кваліфікація: Вчитель-бакалавр історії, громадянської освіти та правознавства.
Офіційна назва освітньо-професійної програми	«Середня освіта (Історія та правознавство)».
Тип диплома та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС.
Форми здобуття освіти	Очна (денна), заочна.
Термін навчання	3 роки 10 місяців.
Розрахункові строки виконання освітньої програми	Очна (денна) форма здобуття вищої освіти – 4; Заочна форма здобуття вищої освіти – 4.
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти Сертифікат про акредитацію освітньої програми №16525 Строк дії сертифіката до 1 липня 2026 р.
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) рівень, НРК України – 6 рівень, EQF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти.
Мова(и) викладання	Українська мова.
Термін дії освітньо-професійної програми	До наступної акредитації.
Інтернет-адреса постійногорозміщення опису освітньо-професійної програми	http://kpnpu.edu.ua/opp/
2 - Мета освітньо-професійної програми	
Метою освітньо-професійної програми є підготовка учителів історії, громадянської освіти та правознавства закладів загальної середньої освіти, здатних на основі сучасних досягнень історичної, правової та педагогічної наук формувати й застосовувати інтегровані знання, уміння, способи мислення, цінності та інші компетентності для розв'язання складних спеціалізованих завдань і практичних проблем у професійній діяльності в умовах певної невизначеності, з дотриманням принципів відповідальності та автономності.	

3 - Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область	Галузь знань: А Освіта Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) Предметна спеціальність: А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) Об'єкт вивчення: минуле України та людства у всіх його проявах та педагогічна методика його подання учням. Цілі навчання: здобуття фундаментальних знань з національної та всесвітньої історії, громадянської освіти та правознавства; набуття педагогічної майстерності для викладання предмету в закладах середньої освіти. Теоретичний зміст предметної області: охоплює систему наукових знань про історичні процеси та явища, розвиток суспільства і держави, правові системи та норми, а також принципи, концепції та закономірності педагогіки і психології, основи педагогічної майстерності, методика навчання історії, громадянської освіти та правознавства в закладах загальної середньої освіти, що забезпечують формування професійних компетентностей майбутнього вчителя. Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні методи пізнання (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, індукція та дедукція), методи історичного дослідження і правового аналізу, психолого-педагогічні методи організації освітнього процесу. Використовуються словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, дослідницькі та інтерактивні методи навчання. Застосовуються методики навчання історії, громадянської освіти та правознавства, методи формування ключових і предметних компетентностей, а також сучасні освітні технології: компетентісно орієнтоване, проблемне, проєктне, інтерактивне та змішане навчання, інформаційно-комунікаційні й здоров'язберезувальні технології. Інструменти та обладнання: навчальна наукова й довідкова література, наочні посібники (карти, схеми, таблиці), технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор, мультимедійна дошка), модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище (MOODLE).
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма підготовки вчителів з історії, громадянської освіти та правознавства є системою освітніх компонентів, що ґрунтується на наукових та практичних досягненнях у сфері історичних і юридичних досліджень, орієнтує на здійснення педагогічних функцій, вирішення завдань професійної та соціальної діяльності, розв'язання теоретичних задач і практичних проблем у галузі освіти, забезпечення здатності випускника здійснювати професійну діяльність на первинній посаді одразу після закінчення терміну навчання та створює умови подальшої професійної та

	наукової кар'єри.
Основний фокус освітньо-професійної програми	Основний фокус освітньо-професійної програми спрямований на підготовку здобувачів вищої освіти до професійної діяльності вчителя історії, громадянської освіти та правознавства закладів загальної середньої освіти (предметна спеціальність А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)). Програма забезпечує формування здатності до глибокого розуміння й аналізу взаємозв'язків історичних процесів і сучасних суспільних трансформацій, інтеграції історичних, громадянськознавчих і правових знань, а також опанування методик їх навчання, здобуття і передачі в освітньому процесі. <i>Ключові слова:</i> педагогіка, психологія, громадянська освіта, історична наука, археологія, джерелознавство, історія України, всевітня історія, правознавство, основи теорії держави і права, Конституційне право України, методика викладання історії, громадянської освіти та правознавства.
Особливості програми	1. Опанування методик викладання історії, громадянської освіти та правознавства, історичних досліджень, роботи з історичними текстами, набуття практичних навичок використання цифрових інструментів і технологій в історичних, громадянськознавчих і правознавчих дослідженнях. 2. Використання у процесі навчання матеріалів навчальної лабораторії «Дидактика історії», фондів відділу рідкісних видань бібліотеки університету. 3. Проходження п'яти навчальних (археологічної, психолого-педагогічна, ознайомлювальна педагогічна, архівно-музейна, фахова методична) та однієї виробничої практик (педагогічна). До реалізації освітньо-професійної програми залучаються провідні фахівці Інституту історії НАН України та інших наукових інституцій України. 4. Особлива увага приділяється науковим дослідженням: участь здобувачів освіти у міжнародних і всеукраїнських наукових конкурсах, олімпіадах, конференціях.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 фахівці, які здобули вищу освіту за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія та правознавство)», можуть обіймати первинну посаду: 2320 Вчитель історії, громадянської освіти та правознавства закладу загальної середньої освіти.
Подальше навчання	Можливість продовження здобуття освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та/або набуття кваліфікації за іншими спеціальностями в системі освіти дорослих.

5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання. Освітній процес здійснюється за такими основними видами: лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття, консультації. Передбачається використання інтерактивних методик навчання та організація самостійної роботи здобувачів освіти на основі підручників, навчально-методичної та наукової літератури, електронних освітніх ресурсів і цифрових платформ навчання. Обов'язкова практична підготовка, написання курсових і кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Рейтингова система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всі види аудиторної та позааудиторної роботи: усні та письмові екзамени, заліки, диференційовані заліки, тестування, есе, реферати, презентації, контрольні роботи, поточне опитування, індивідуальні науково-дослідні завдання, звіти з практик, захист кваліфікаційної роботи, атестація.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти, професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки.
ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 02	Здатність вчитися і бути сучасно навченим.
ЗК 03	Здатність критично та креативно мислити, виявляти ініціативу і мотивувати людей та рухатися до спільної мети, а також навчатися протягом всього життя.
ЗК 04	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК 05	Володіння основами української мови за професійним спрямуванням та здатність її застосування у професійній діяльності.
ЗК 06	Навички спілкування та використання іноземної мови у професійній діяльності.
ЗК 07	Навички використання загальних основ філософії у професійній діяльності.
ЗК 08	Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 09	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, підтримання належного рівня фізичної активності та працездатності.

	ЗК 10	Спрямованість на ведення здорового способу життя, регулярне заняття фізичними правами, зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	СК 01	Опанування базових методів загальної педагогіки у професійній діяльності.
	СК 02	Оволодіння основами психологічної науки, знання психологічних закономірностей для організації педагогічної діяльності та спілкування.
	СК 03	Здатність застосовувати прикладні навички роботи з історичними джерелами.
	СК 04	Оперування основними і спеціальними методами викладання історії, громадянської освіти та правознавства у закладах загальної середньої освіти; знання та практичні вміння створення, зберігання, обробку, вивчення, передавання тощо за допомогою інформаційних (комп'ютерних) технологій.
	СК 05	Здатність до аналізу та синтезу джерел та наукових відомостей з історії України та краєзнавства для використання у практичній професійній діяльності. Володіння основами наукових досліджень у професійній діяльності.
	СК 06	Здатність до застосування в історичних дослідженнях базових знань з курсу археологія.
	СК 07	Оперування у професійній діяльності базовими знаннями про особливості розвитку людства у період Стародавньої історії.
	СК 08	Здатність до застосування знань з історії Середніх віків для проведення логічних зіставлень зі сучасністю.
	СК 09	Розуміння, на основі аналізу джерельної та історіографічної бази, основних закономірностей й особливостей соціально-політичного й економічного розвитку країн Європи та Америки.
	СК 10	Співставлення спільних та відмінних рис у розвитку країн і регіонів Європи та Америки.
	СК 11	З'ясування прикметних рис типологічно-цивілізаційних моделей розвитку країн Азії і Африки у новий час. Аналіз здобутків та проблем історичного поступу країн Азії і Африки новітнього періоду.
	СК 12	Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
	СК 13	Володіння методикою викладання історії, громадянської освіти та правознавства у закладах загальної середньої освіти, вміння використовувати набуті теоретичні знання з історії, громадянської освіти, правознавства та методики викладання фахових дисциплін у педагогічній практиці, здатність до організації освітнього процесу

		відповідно до обов'язкових вимог охорони праці.
	СК 14	Оволодіння теоретичними основами наукового дослідження та навчальним матеріалом обов'язкових освітніх компонентів для виконання курсових та кваліфікаційної роботи.
	СК 15	Розуміння феномену культури, її ролі в житті українського суспільства та світу, типів і форм; здатність розглядати українську історію, право та культуру як складові частини європейської та світової історії та культури.
	СК 16	Здатність застосовувати теоретичні знання у навчальній та професійній діяльності, захищати законні права і інтереси суб'єктів освітнього процесу.
	СК 17	Вміння формулювати оцінки і версії історичних подій відповідно до загальнолюдських цінностей певного часу та певної групи людей.
	СК 18	Здатність організувати освітній процес для учнів з особливими освітніми потребами.
7 - Програмні результати навчання		
	ПРН 01	Вміти застосувати знання з української мови за професійним спрямуванням на практиці.
	ПРН 02	Використовувати знання з іноземної мови для спілкування та у професійній діяльності педагога-історика.
	ПРН 03	Вміти інтегрувати базові засади філософії у проведення історичних досліджень. Співвідносити історію філософської думки із загальноісторичним розвитком.
	ПРН 04	Поєднувати та застосовувати вміння з педагогіки і психології та навички викладання історії та правознавства у професійній діяльності педагога.
	ПРН 05	Застосувати знання з основ наукових досліджень, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.
	ПРН 06	Створювати освітнє середовище, яке стимулює фізично рухову активність особистості та її організацію відповідно до вікової та психофізичної специфіки розвитку організму; практична орієнтація на ведення здорового способу життя.
	ПРН 07	Інтегрувати знання конституційного, цивільного, сімейного, кримінального та адміністративного, трудового права у професійну діяльність; проектувати знання з галузей права на історичні події, процеси та явища сьогодення.
	ПРН 08	Практично застосовувати знання та набуті вміння з методики викладання історії, громадянської освіти та правознавства у професійній діяльності.
	ПРН 09	Застосовувати знання з курсів археологія, архівна та музейна справа, спеціальні історичні дисципліни

	у професійній діяльності.
ПРН 10	Застосовувати знання з курсу історія Стародавнього Світу у професійній діяльності вчителя й інтегрувати його базові засади в історичних дослідженнях.
ПРН 11	Вміти аналізувати сучасні історіографічні концепції у розумінні середньовіччя і феодалізму; характеризувати джерела формування середньовічної цивілізації; аналізувати основні етапи її розвитку; аналізувати особливості матеріального життя та суспільних відносин епохи середньовіччя; виділяти причини і наслідки історичних подій середньовічної історії; оцінювати факти середньовічної історії та оперувати ними.
ПРН 12	Вміти аналізувати, на основі джерел, особливості соціально-економічного розвитку та суспільних відносин країн Європи та Америки періоду нової та новітньої історії; здійснювати проекцію історичного розвитку на сучасний стан окремих країн та систему міжнародних відносин; класифікувати й інтерпретувати відповідні джерела.
ПРН 13	Вміти простежувати логіку розвитку тієї чи іншої події чи явища в історії країн Азії та Африки у новий та новітній час; порівнювати тенденції розвитку країн африканського та азійського континентів у часовій та просторовій перспективі.
ПРН 14	Застосовувати набуті теоретичні знання з історії, громадянської освіти, правознавства та методики викладання фахової дисципліни у педагогічній практиці.
ПРН 15	Вміти розкривати сутність досліджуваної проблематики у навчальних та науково-дослідницьких проєктах з дотриманнямакадемічних вимог до їх оформлення та виконання.
ПРН 16	Вміти на практиці застосовувати основи майстерності вчителя в управлінні собою, майстерність педагогічного спілкування, майстерність в управлінні навчально-виховним процесом.
ПРН 17	Організовувати різні види позакласної діяльності учнів, що забезпечать умови для засвоєння і активного сприйняття історичного досвіду та навколишньої дійсності.
ПРН 18	Володіти навичками організації безбар'єрного освітнього середовища для осіб з особливими освітніми потребами, розуміти їх права та потреби.

	ПРН 19	Вміти використовувати у професійній діяльності спеціальну історичну та правознавчу термінологію, користуватися фаховою науковою літературою та джерелами.
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми		
Кадрове забезпечення	Склад робочої групи освітньої програми та науково-педагогічні працівники, які беруть участь в реалізації освітньої програми, відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, підтверджують відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації, а також досягненнями у професійній діяльності освітньому компоненту, який вони викладають на освітній програмі. До реалізації освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія та правознавство)» залучаються роботодавці, фахівці-практики, а також гостьові лектори – представники академічної спільноти закладів вищої освіти України.	
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість приміщеннями навчального призначення, відповідає потребам. Навчальні аудиторії обладнанні мультимедійним проекторами та проєкційними екранами. У наявності є спеціалізовані навчальні кабінети та навчальна лабораторія «Дидактика історії». У структурі університету функціонує бібліотека, що містить 9 читальних залів, 2 абонементи, відділ рідкісних видань. Електронні ресурси бібліотеки: вебсайт; електронний каталог; інституційний репозитарій; віртуальна довідкова служба; віддалене визначення УДК. Університет має доступ до передплачених наукометричних баз даних: Scopus; Web of Science; електронних міжнародних баз Bentham Science. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, актові зали, спортивно-тренувальна база, спортивний зал, медичний пункт, укриття та ін.). Кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам. У начальних корпусах функціонує локальна комп'ютерна мережа. Є Wi-Fi-зони.	
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчальні, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти, організації виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань, робочі програми і силабуси освітніх компонентів. Освітньо-професійна програма, навчальний план, силабуси і робочі програми освітніх компонентів, а також методичні вказівки щодо виконання курсових та кваліфікаційної роботи розміщено на сайті випускової кафедри. Усі навчальні дисципліни освітньо-професійної програми забезпечені навчально-методичним контентом, що розміщені в модульному об'єктно-орієнтованому динамічному навчальному середовищі (MOODLE), а також навчальною, науковою, довідковою, навчально-методичною літературою та фаховими періодичними виданнями.	

9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Співпраця згідно з укладеними договорами з Хмельницьким національним університетом (від 01.03.2023 р.), Університетом Григорія Сковороди в Переяслові (від 21.03.2023 р.), Хмельницькою гуманітарно-педагогічною академією (від 01.02.2024 р.).
Міжнародна кредитна мобільність	Участь у програмі Erasmus+ за напрямом KA1 Університет Sapiens м. Рим, Італійська республіка (від 15.07.2021 р.). Співпраця з Інститутом історії Жешувського університету м. Жешув Республіка Польща (від 14.01.2020 р.).

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

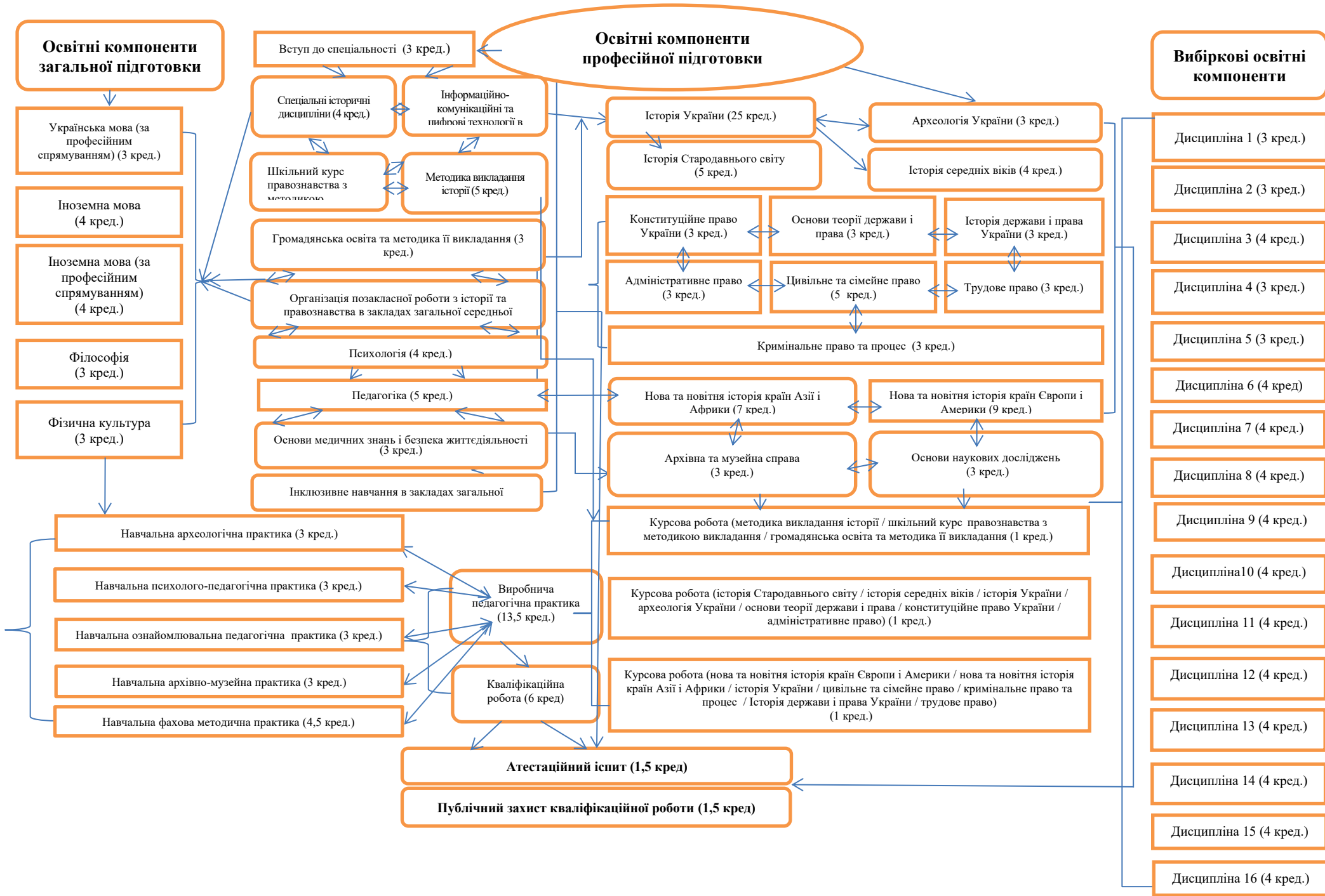
2.1. Перелік освітніх компонентів освітньо-професійної програми

Шифр за ОПП	Освітні компоненти	Кількість кредитів ЄКТС / навчальних годин	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. БОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
Освітні компоненти загальної підготовки			
ООК 01	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3 / 90	екзамен
ООК 02	Іноземна мова	4 / 120	залік
ООК 03	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	4 / 120	екзамен
ООК 04	Філософія	3 / 90	екзамен
ООК 05	Фізична культура	3 / 90	залік
Освітні компоненти професійної підготовки			
ООК 06	Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології в освітньому процесі	3 / 90	залік
ООК 07	Спеціальні історичні дисципліни	4 / 120	екзамен
ООК 08	Методика викладання історії	5 / 150	екзамен
ООК 09	Громадянська освіта та методика її викладання	3 / 90	екзамен
ООК 10	Шкільний курс правознавства з методикою викладання	3 / 90	екзамен
ООК 11	Організація позакласної роботи з історії та правознавства в закладах загальної середньої освіти	3 / 90	залік
ООК 12	Історія України	25 / 750	3 заліки, 5 екзаменів
ООК 13	Археологія України	3 / 90	залік
ООК 14	Психологія	4 / 120	екзамен
ООК 15	Педагогіка	5 / 150	екзамен
ООК 16	Основи медичних знань і безпека життєдіяльності	3 / 90	залік

ООК 17	Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти	3 / 90	залік
ООК 18	Історія Стародавнього світу	5 / 150	залік, екзамен
ООК 19	Історія середніх віків	4 / 120	екзамен
ООК 20	Нова та новітня історія країн Європи і Америки	9 / 270	залік, 2 екзамени
ООК 21	Нова та новітня історія країн Азії і Африки	7 / 210	2 екзамени
ООК 22	Вступ до спеціальності	3 / 90	залік
ООК 23	Архівна та музейна справа в Україні	3 / 90	екзамен
ООК 24	Основи теорії держави і права	3 / 90	екзамен
ООК 25	Конституційне право України	3 / 90	екзамен
ООК 26	Адміністративне право	3 / 90	екзамен
ООК 27	Цивільне та сімейне право	5 / 150	залік, екзамен
ООК 28	Кримінальне право та процес	3 / 90	екзамен
ООК 29	Історія держави і права України	3 / 90	екзамен
ООК 30	Трудове право	3 / 90	екзамен
ООК 31	Основи наукових досліджень	3 / 90	залік
ООК 32	Практика:		
ООК 32.01	навчальна археологічна практика	3 / 90	залік
ООК 32.02	навчальна психолого-педагогічна практика	3 / 90	залік
ООК 32.03	навчальна ознайомлювальна педагогічна практика	3 / 90	залік
ООК 32.04	навчальна архівно-музейна практика	3 / 90	залік
ООК 32.05	навчальна фахова методична практика	4,5 / 135	залік
ООК 32.06	виробнича педагогічна практика	13,5 / 405	д. залік
ООК 33	Курсова робота (історія Стародавнього світу/історія середніх віків/історія України/археологія України/основи теорії держави і права/конституційне право України/адміністративне право)	1 / 30	д. залік
ООК 34	Курсова робота (нова та новітня історія країн Європи і Америки/нова та новітня історія країн Азії і Африки/історія України/цивільне та сімейне право/кримінальне право та процес/історія держави і права України/трудове право)	1 / 30	д. залік
ООК 35	Курсова робота (методика викладання історії/шкільний курс правознавства з методикою викладання/громадянська освіта та методика її викладання)	1 / 30	д. залік
ООК 36	Кваліфікаційна робота	6 / 180	
ООК 37	Атестація:		
ООК 37.01	атестаційний іспит	1,5 / 45	
ООК 37.02	публічний захист кваліфікаційної роботи	1,5 / 45	
2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
Освітні компоненти за вибором здобувачів вищої освіти		60 / 1800	
ВОК 01	Теоретична підготовка базової	3 / 90	д. залік/залік

	загальновійськової підготовки / Дисципліна 1		
ВОК 02	Дисципліна 2	3 / 90	залік
ВОК 03	Дисципліна 3	4 / 120	залік
ВОК 04	Дисципліна 4	3 / 90	залік
ВОК 05	Дисципліна 5	3 / 90	залік
ВОК 06	Дисципліна 6	4 / 120	залік
ВОК 07	Дисципліна 7	4 / 120	залік
ВОК 08	Дисципліна 8	4 / 120	залік
ВОК 09	Дисципліна 9	4 / 120	залік
ВОК 10	Дисципліна 10	4 / 120	залік
ВОК 11	Дисципліна 11	4 / 120	залік
ВОК 12	Дисципліна 12	4 / 120	залік
ВОК 13	Дисципліна 13	4 / 120	залік
ВОК 14	Дисципліна 14	4 / 120	залік
ВОК 15	Дисципліна 15	4 / 120	залік
ВОК 16	Дисципліна 16	4 / 120	залік
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ІКРЕДИТІВ ЄКТС ДЛЯ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА		240 / 7200	

*У межах вибіркових освітніх компонентів здобувачі вищої освіти чоловічої статі у 3 семестрі обирають навчальну дисципліну "Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки" обсягом 3 кредити ЄКТС і формою семестрового контролю диференційований залік. Здобувачі вищої освіти жіночої статі можуть за бажанням обирати навчальну дисципліну "Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки" або інший освітній компонент із каталогу навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів вищої освіти (лист Міністерства освіти і науки України від 14.03.2025 р. №1/4893-25 "Про запровадження базової підготовки здобувачів освіти")

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі атестаційного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має бути апробована і перевірена на рівень унікальності та розміщена в інституційному репозитарії університету.
Вимоги до атестаційного/єдиного державного кваліфікаційного екзамену	Атестаційний іспит є комплексною перевіркою рівня відповідності досягнутих результатів навчання з психолого-педагогічної та фахової підготовки здобувачів, визначених в освітній програмі.
Вимоги до публічного захисту	Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. Робота екзаменаційної комісії можлива лише за наявності не менше половини її складу та обов'язкової присутності голови комісії.

4. Порядок присвоєння професійних кваліфікацій

Освітньо-професійна програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації «Вчитель-бакалавр історії, громадянської освіти та правознавства» та розроблена на основі професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225).

Освітньо-професійна програма забезпечує виконання вимог професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», тобто містить усі компетентності та результати навчання, передбачені професійним стандартом, що дає підстави для присвоєння здобувачеві вищої освіти повної професійної кваліфікації.

Присвоєння професійної кваліфікації можливе за таких умов:

- успішне виконання освітньої програми та індивідуального навчального плану здобувачем вищої освіти у повному обсязі;
- успішне проходження здобувачем вищої освіти практичної підготовки у передбачених освітньою програмою обсягах (30 кредитів ЄКТС);
- проходження атестації (атестаційного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи), за результатами якої екзаменаційна комісія встановлює відповідність сформованих компетентностей і результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми. До складу екзаменаційної комісії з метою оцінювання у випускників компетентностей і результатів навчання, передбачених професійним стандартом, передбачено залучення представників роботодавців, фахівців-практиків, інших заінтересованих сторін;
- присвоєння К-ПНУ на підставі рішення екзаменаційної комісії здобувачеві вищої освіти, який успішно виконав освітню програму на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, професійної кваліфікації «Вчитель-бакалавр історії, громадянської освіти та правознавства».

Умови присвоєння професійної кваліфікації в освітній програмі відповідають сформульованим у професійному стандарті «Вчитель закладу загальної середньої освіти» вимогам щодо необхідних для виконання певного виду роботи або професійної діяльності компетентностей і результатів навчання, що дає змогу здійснювати всі трудові функції, визначені професійним стандартом.

За умови успішного опанування освітньої програми та виконання зазначених у ній умов здобувачеві вищої освіти присвоюють професійну кваліфікацію «Вчитель-бакалавр історії, громадянської освіти та правознавства», яка зазначається в дипломі бакалавра.

За умови невиконання здобувачем вищої освіти умов присвоєння професійної кваліфікації, йому не присвоюється професійна кваліфікація.

